

FARNÍ INFORMÁTOR

30. NEDĚLE V MEZIDOBÍ – 29. ŘÍJNA 2006

Velkou věc s námi učinil Hospodin, naplnila nás radost.

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, prosme, aby všemohoucí Bůh, jenž vykonal veliké věci v dějinách svého lidu, shlédl i na toto naše pokorné volání, které skrze svého velekněze, Ježíše Krista, přinášíme k jeho trůnu, a slzy našeho údělu proměnil v radostnou naději:

L: BOŽE, OBNOV NÁS, ABYCHOM SE RADOVALI.

- Za obyvatele Maďarska, aby připomínka neohrožených svědků lidské důstojnosti přispěla k užitku národa, utvrdila jej ve víře a přinesla hojné plody lásky a pokoje.
- Za věřící křesťany, aby svou modlitbou a spoluprací přispívali k šíření Božího království na zemi, a tak se v duchovně vyprahlém světě stávali pramenem vody živé.
- Dovoláváme se tvé prozřetelnosti, Bože, a prosíme tě za naši obec: obdař moudrostí a prozíravostí ty, kdo ponesou odpovědnost za její blaho a svornost všech občanů.
- Prosíme Tě za věřící, aby v tomto měsíci posvátného růžence dávali v každém ze Zdravasů zaznít bolestnému volání lidstva, jakož i síle touhy po naději.
- Za věrné zemřelé, aby pro své následování Krista došli věčné odměny.

K: Bože, náš Otče, ty jsi zachránil svůj lid a zbytky Izraele shromáždil až od končin země. Pohled na pláč a úzkost našich dnů, změň náš osud a naplň i nás radostí nad velikými divy své lásky. Skrze Krista našeho Pána.

L. Amen.

LITURGICKÉ TEXTY 30. NEDĚLE V MEZIDOBÍ

1. ČTENÍ – JER 37,7-9

Čtení z knihy proroka Jeremiáše.

Toto praví Hospodin: „Oslavujte Jakuba, jásejte nad prvním z národů, ať je slyšet váš jásot: Zachránil Hospodin svůj národ, zbytky Izraele!

Hle, přivedu je nazpět ze severní země, shromáždím je od končin země; slepí a kulhaví budou mezi nimi spolu se ženami v naději a nedělkami; veliký zástup bude těch, kteří se sem vrátí.

Přicházejí s pláčem, ale útěchou je doprovázím; přivedu je k vodním proudům přímou cestou, na níž neklopýtnou. Stal jsem se totiž Izraeli otcem, Efraim je mým prvorozcem.“

ŽALM 126

Když Hospodin přiváděl síónské zajatce, – byli jsme jako ve snách. – Tehdy byla naše ústa plná smíchu – a jazyk náš byl plný jásotu. Tehdy se říkalo mezi pohany: – „Velkou věc s nimi udělal Hospodin!“ – Ano, velkou věc s námi udělal Hospodin, – naplnila nás radost. Hospodine, změň náš osud, – jako se mění údolí na jihu země. – Kdo sejí v slzách, – žnout budou s jásotem. Vycházejí s pláčem, – když nesou semeno k setí: – přijdou však s jásotem – a přinesou své snopy.

2. ČTENÍ – ŽID 5,1-6

Čtení z listu Židům.

Každý velekněz je brán z lidu a bývá ustanoven pro lid v jeho záležitostech u Boha, aby podával dary a oběti za hříchy. Protože sám je stejně podroben slabosti, je schopen cítit s chybuujícími a bloudícími. A proto musí podávat oběti za hřích sám za sebe jako za ostatní lidi. Nikdo si však nemůže tu důstojnost vzít sám, nýbrž musí být povolán od Boha jako Áron. Tak si ani Kristus nepřisvojil slávu velekněžství sám, ale dal mu ji ten, který mu řekl: „Ty jsi můj syn, já jsem tě dnes zplodil“, jak říká i na jiném místě: „Ty jsi kněz navěky podle řádu Melchizedechova.“

EVANGELIUM – MK 10,46-52

Slova svatého evangelia podle Marka.

Když Ježíš a jeho učedníci s velkým zástupem vycházeli z Jericha, seděl u cesty slepý žebrák – Timaiův syn Bartimaios. Jakmile uslyšel, že je to Ježíš Nazaretský, začal volat: „Synu Davidův, Ježíši, smiluj se nade mnou!“ Mnozí ho okřikovali, aby mlčel. On však křičel ještě víc: „Synu Davidův, smiluj se nade mnou!“

Ježíš se zastavil a řekl: „Zavolejte ho.“

Zavolali tedy toho slepce a řekli mu:

„Bud' dobré mysli, vstaň, volá tě!“ On odhodil plášť, vyskočil a přišel k Ježíšovi. Ježíš se ho zeptal: „Co chceš, abych pro tebe udělal?“

Slepec odpověděl: „Mistře, ať vidím!“

Ježíš mu řekl: „Jdi, tvá víra tě zachránila!“ A ihned začal vidět a šel tou cestou za ním.

„BUĎTE HODNI SVOBODY PRO KTEROU MAĎARSKÝ NÁROD TOLIK VYTRPĚL“

Kardinál Angelo Sodano, emeritní státní sekretář a papežský legát, při ekumenickém Te Deum v bazilice sv. Štěpána u příležitosti 50. výročí boje Maďarů za svobodu (22. října 2006)

Vážení představitelé šlechetného maďarského národa,
pane kardinále primasi, ctihodní bratři v biskupské a kněžské službě,
drazí představitelé různých křesťanských vyznání a jiných náboženských tradic,
bratři a sestry v Pánu!

„Te Deum laudamus“, Bože chválíme Tebe!

Tento dávný chvalozpěv nám vyvěrá ze srdce, když si připomínáme události, které národ prožíval v posledních padesáti letech. Je to hymnus na Boží prozřetelnost, která stále bdí nad životem lidí i národů a dokáže vést k dobrému i ty nejtragičtější zkoušky dějin.

Drazí Maďaři, dnes vás obklopují mnozí představitelé jiných národů, aby vám vyjádřili svou solidaritu v této chvíli, jež ve vaší paměti vzbuzuje toliké bolestné vzpomínky.

Také Svatý Otec Benedikt XVI. se chtěl připojit k vaší vzpomínce a požádal mě, abych se k vám vypravil jako jeho legát a přinesl vám Jeho pozdrav a Jeho Požehnání.

Obnovují se tak slavné dějiny intenzivních vztahů mezi Svatým Stolcem a maďarským národem, dějiny započaté papežem Silvestrem II., jenž před více než tisíci lety předal královskou korunu králi svatému Štěpánovi, a které pak dále pokračovaly římskými papeži v průběhu staletí až po služebníka Božího, papeže Jana Pavla II., který tuto požehnanou zemi dvakrát navštívil, a dospěly až k současnému papeži Benediktu XVI., který si přál, abych sem přišel na znamení jeho otcovské náklonnosti.

Petrův nástupce chce dnes spolu s vámi děkovat Pánu za dary, udělené vašemu národu v průběhu jeho tisíciletých dějin. Světlo evangelia totiž pro vás, stejně jako pro ostatní

evropské národy, nastínilo cestu velké civilizace, stalo se jakoby duší vaší kultury, rozvinulo důstojnost lidské osoby, posvátnost života, hodnotu rodiny i samotný smysl státu, když učí dávat Bohu, co je Boží a císaři, co je císařovo (srv. Mt 22,21).

„Požehnaný buď Hospodin, Bůh Izraele, protože navštívil a vykoupil svůj lid“, zvolal Zachariáš při narození Jana Křtitele (Lk 1,68). Požehnaný buď Pán, můžeme opakovat i my dnes, neboť navštívil maďarský lid!

Byl jsem tu s vámi u příležitosti Milénia maďarského národa, 19. srpna roku 2000, a s radostí jsem se vrátil k břehům Dunaje, abych znovu zapěl hymnus velkého Jubilea: „Sláva Tobě, Kriste Ježíši, neboť ty vládneš nyní i navěky... Ty jediný jsi nadějí“!

Dnes je na vás,
drazí Maďaři,
abyste dobře
užívali velkého
daru svobody.
V tomto ohledu
si uchovává
svou plnou
hodnotu
napomenutí,
které vám už
v roce 1993, tři
roky po znovu
nabyté svobodě
národa,
adresoval
prostřednictvím
vašich biskupů

oplakávaný papež Jan Pavel II. Při té příležitosti vám papež doslova řekl: „Je pravdou, že skončilo období totality, která ve jménu profánní ideologie spásy diktátorsky potírala náboženství a věrnost Církvi. Dnes se však vaše země nachází pod vlivem konzumistického zaměření a hrozí jí rozpad tradičních hodnot. Je tu nebezpečí přechodu od jedné závislosti k druhé, neméně protiřečící pravému lidskému rozvoji, s tendencí bránit křesťanství, aby náležitým způsobem zaujímalo svou nezadatelnou roli integrující součásti maďarské historie a kultury. Chtěl bych vám proto opakovat se svatým Pavlem: „Nenechte se znovu zapřáhnout do toho otrockého chomoutu“ (Gal 5,1). (Z papežské promluvy z 28. ledna 1993).

To je rovněž poselství, s nímž se k vám mým prostřednictvím obrací papež Benedikt XVI: dobře užívejte znovu nabyté svobody, dejte své hřivny do služby národu a celému mezinárodnímu společenství!

Je to rovněž napomenutí, které by opakoval kardinál Mindszenty, pokud by byl mezi námi: buďte hodni té svobody, pro kterou maďarský národ tolik vytrpěl!

To říkajíc, svolávám na vás dar Ducha svatého, aby vás podpíral v tomto velkém díle duchovní obnovy.

„Přijď Duchu svatý, a obnov tvář země“, chceme dnes opakovat slovy známé liturgické sekvence. Ba co víc, chceme zakončit modlitbu slovy: „Přijď Duchu svatý, a obnov tvář země, této maďarské země“, Amen!.

ASKEZE

(úvaha Jeho Eminence Tomáše kardinála Špidlíka S.I., čestného občana Pustiměře)

Pročpak chlapci čítávali indiánky? Vypravování tu bývá monotónní, ale hrdinové, kteří v něm vystupují, dovedou to, co normální chlapec nevydrží: být např. uvázan ke kůlu, ostřelován šípy, ale přitom ani nemrknout okem, nedát znát, že ho to bolí, pohrdat těmi, kdo jsou bázlivi a citliví. Napodobovalo se to pak v životě tak, že se odváží chlapci např. koulovali sněhem v plavkách. Jeden

francouzský inženýr si na ty chlapecké ideály vzpomíná. Píše: „Když jsem byl mladý, obdivovali jsme ty, kdo nosili v zimě krátké kalhoty. Všeobecně se přijímalo za správné, že je dobré to, co stojí námahu a bolest. Dnes by to nazvali masochismem, převráceností, nazvali by hlupákem toho, kdo kluše pěšky, když si může sednout do autobusu. Vysmáli by se tomu, kdo by si dal trhat zub bez umrtvení.

Tento dopis je zajímavým svědectvím pro dvě odlišné mentality. Pro jednoho je začátek všeho dobra umět se zapřít, láska se projeví ustoupením ve prospěch druhého. Je to postoj, kterému se v dějinách spirituality říkalo asketický. Pro druhého je takové počínání trýznění sebe samého, masochismus, jistý druh zvrácenosti.

Je-li pravda, že se dnes rozšířilo tzv. druhé pojetí, pak se dá ovšem těžko mluvit o křesťanské askezi. Kdo ji pochopí? Aby se nám stala bližší, pokusme se roztřídit fakta, která sem patří, do 4 druhů: askeze nucená, askeze užitečná, askeze pro dokonalost, askeze z oběti. Nucená je ta askeze, které se nemůžeme vyhnout. Říkáme jí strádání, nedostatek, bída, ponížení apod... Většina lidí je přesvědčena, že ty věci patří stále víc do minulosti. Kolik se např. musel napracovat domkář na svém políčku, kolik zimy se vytrpělo ve špatných bytech. Tyto nedostatky se ponenáhlu odstraňují. Ale zmizí docela? Je zajímavé, že i tam, kde roste blahobyť, se začíná strádat. Industrializace šetří lidské svaly, ale současně je oslabuje. Člověk trpí, i když sedí u stroje. Vytopeným bytem se stává méně odolným proti zimě.

Zkušenost z nucené askeze tedy vede sama sebou k askezi užitečné, sportovní. Chlapec, který má v koupelně teplou vodu, si pustí studenou sprchu. Dovede se otužovat. Předbíhá události a zacvičuje se. Přišel z vytopeného bytu do průvanu na chodbě? Nic se mu nestane, protože je otužilý. Nepovažuje za zvrácenost klusat bez potřeby po hřišti, protože má zájem o své svaly, které by zakrněly. To jsou normální pravidla sportovního postoje. Kam bychom přišli, kdybychom je považovali za masochismus?

Užitečnost podobného zapírání se ovšem přenáší i do duševní oblasti, do celého lidského života. Kdo chce vyniknout, uspět, dopracovat se jistého postavení, musí se naučit nebýt

přecitlivělým, nedůtklivým. Musí umět, jak se říká, něco slíznout, otřepat se, když přijdou potíže, začít znovu, když se mu všechno sesypalo. Přehlíží maličkosti, protože má před očima životní cíl, úspěch.

Tato „užitková askeze“ se už blíží třetímu druhu, který jsme nazvali askeze pro dokonalost. Jde tu o podobný postoj: mít před očima hlavní cíl a obětovat maličkosti, které by stály v cestě jeho uskutečnění. Ale mezi jedním a druhým životním cílem může být propastný rozdíl.

Otázka o křesťanské askezi se týká na prvním místě tohoto životního cíle. Je zbytečné mluvit o křesťanském zapírání tomu, kdo nemá před očima křesťanský ideál. Tím se ovšem přenáší problém na jiné pole, do oblasti víry.

Přesto však ne úplně. Jde tu o jedno vážné nedorozumění, se kterým si nevědí rady ani ti, kdo doopravdy věří. Jsou i dnes lidé, kterým se křesťanský ideál líbí, vědí, v čem je dokonalost. Ale nedovedou pochopit souvislost, vztah mezi tradičními zvyky askeze a vytčeným cílem. Zdá se jim směšné, že by se někdo stal podobnějším Kristu a věrnějším synem nebeského Otce proto, že nejí v pátek maso, nebo že nepůjde na nevinný taneční večírek v postní době.

Toto nedorozumění, které je skutečným problémem doby, se překoná dvojí cestou: pochopením čtvrtého druhu askeze, tj. oběti, ale také rozšířením pojmu sebezápor, který se opravdu stal neživotným, skoro muzejním.

Čtvrtý druh askeze je ovšem těžký pro pochopení tomu, kdo opravdu nevěří. Jde o tajemství kříže, které je pro pohany bláznovstvím a pro Židy pohoršením. Jak je možné dosáhnout něčeho pro sebe a pro druhé dobrovolným zřeknutím se toho, po čem toužím?

Křesťan však přesto nemůže ustoupit z podstatného článku víry a věřící ani nemají ten úmysl. Ale zdá se jim, že by se měla najít nová, časovější aplikace k jeho uskutečnění. Francouzský inženýr, jehož dopis jsme citovali, naznačuje několik způsobů, kterými by přiblížil tuto pravdu svému dvanáctiletému chlapci..

Tajemství kříže je v podstatě tajemství lásky. Ta se stává viditelná ve viditelném daru. Za peníze, které mám, bych si mohl koupit cokoli, něco z toho, co mně dělá život pohodlnější. Pro chlapce by měl být nezapomenutelný po celý život zážitek, že udělal šťastným někoho jiného tím, že mu dal z peněz, které měl ke své vlastní dispozici a že i sám pocítil radost z radosti druhého, radost čistou a nenahraditelnou něčím jiným.

Tradiční křesťanskou obětí, nutnou částí askeze, byla vždycky almužna. To slovo má dnes špatný zvuk právě proto, že byla její praxe tak zminimalizována, uvedena na směšnou a bezvýznamnou míru.

Zážitek oběti z lásky se ovšem nemůže omezit na peníze. Rozšiřuje se do celého života. A tu zase naznačuje francouzský inženýr jako konkrétní přízpůsobení: trpělivost v setkání s druhými. Dnešní život, zvláště ve městě, je plný shonu a nerozumných konfliktů s ostatními. Přesto i zde se vyskytnou okamžiky, jak se všem uleví, jaká pohoda nastala tím, že se někdo v tlačenici usmál, pronesl ulehčující slovo. Vnesl kousek míru do rozporů. To pak je také částí křesťanského poslání, protože je to i dílo Krista, dárce míru.

Možná, že takové klidné slovo stojí víc námahy než nejíst maso v postní dny. Křesťané nikdy nepovažovali askezi za snadnou. Ale nikdy nemysleli, že je jejím účelem sebetřýznění, masochismus. Je to obnovení míru s Bohem a lidmi, sladění disharmonie. Ať už se označí jakýmkoliv slovem, ta se mohou líbit nebo nelíbit, ale ideál, který se jimi má vyjádřit, je krásný a nadchne toho, kdo tu krásu dovede ocenit.

C'è davvero da commuoversi per questa catena di vitalità a di coerenza, che vi inserisce in una corrente secolare

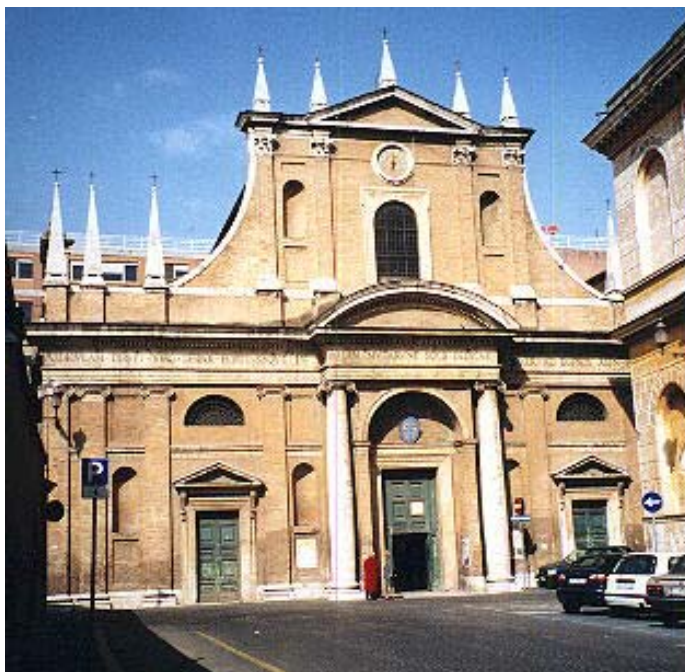
(homílie Jeho Excellence Mons. Giovanni Coppy, Apoštolského nuncia a čestného občana Drysic, pronesená v římském kostele Santa Maria dell'Orto v Zátiběří¹, 15. října 2006)

Jsem velmi rád, že se s vámi i letos znovu setkávám o vaší patronátní slavnosti, milovaní členové arcibratrstva nejblahoslavenější Panny Marie ze Zahrady, i vy všichni drazí věřící,

kteří jste o tomto jejím svátku přišli uctít zázračný obraz Panny Marie, který se nacházel na jedné staré zdi, která se tyčila uprostřed zahrad v této zátiberské zóně Říma. Také my jsme se sešly kolem mariánské ikony, stejně jako generace Římanů, jež přicházely, aby Pannu Marii prosily, děkovaly za její ochranu, žádali milosti a uzdravení, jak tomu bylo v případě neznámého věřícího, který zde byl v roce 1488 uzdraven z nevléčitelné nemoci. Od té doby se úcta k Madoně ze Zahrady

nesmírně rozšířila: téměř vzápětí se vytvořilo stejnojmenné bratrstvo a necelé století po zázraku vyrostl tento nádherný kostel, Vignolovo dílo.

¹ Santa Maria dell'Orto je římským kostelem, který se nachází ve čtvrti Zátiběří. Jeho původ je spojen se zázrakem, k němuž došlo na konci 15. století (pravděpodobně v roce 1488) a měl velký ohlas v celé oblasti: nemocný rolník byl totiž uzdraven poté, co se modlil před obrazem Panny Marie, namalovaném na zdi hned vedle vstupní brány do zahrady. Tak se kolem obrazu zrodila lidová úcta, byla zde vybudována votivní kaple a později velký kostel, na jehož vybudování a výzdobě se podílelo 12 profesionálních asociací („univerzit“). V roce 1492 schválil papež Alexandr VI. založení bratrstva, a v roce 1588 jej papež Sixtu V. vyhlásil „arcibratrstvem“. Průčelí kostela, dostavěného v roce 1567, je dílem Vignoly, zatímco interiér vzešel z kompozice Guidetta Guidettiho. Madonna dell'Orto, korunovaná „Vatikánskou kapitulou“ v roce 1657, se objevuje ve sbírce římského rytce Pietra Bombelliho z konce 17. století.

Milovaní spolubratři a spolusestry, dnes, o svátku Ochránkyně, tedy oslavujete historické a blahodárné kořeny svého arcibratrstva. Jak nesmírná to čest a odpovědnost! K budování kostela přispělo více než dvanáctero uměleckých korporací a řemesel, jež se vzájemně předháněly, aby co nejvíce obohatily své kaple mramory a vrcholnými díly; tady se vždy konala shromáždění Bratrstva a prokazovalo dobrodiní chudým; zde vyrostla i nemocnice. Oživuje-li veřejné instituce víra, tím spíše pokud jsou dobrovolné a svobodné, jako např. bratrstva, těží z toho díla umělecké krásy, prestiž řemesel, nejpotřebnější společenské vrstvy i občanský rozvoj. Dnes se tedy vracíte k svému křesťanskému dědictví Spolubratří a Spolusester Madony dell'Orto. Dnešní liturgie vám připomíná osobní i komunitní závazky, jichž jste se zhostili jako příslušníci dávného arcibratrstva.

Vaším prvním úkolem je svatost, skutečný základ křesťanského života. Máme být svatými, a svatými se máme stávat. Maria je zdrojem této svatosti, k níž jsme v síle našeho křtu povoláni. V 1. čtení z *Písně písní*, se nám Panna představila titulem převzatým od Madonny dell'Orto – jako uzavřená zahrada plná výhonků a vzácných plodů, zapečetěný pramen, studna vody živé. Tato nádherná milostná píseň, jež inspirovala spisy světců, jakými byli Ambrož z Milána, Jan od Kříže a Terezie z Avily, oslavuje právě Mariinu krásu jako zahradu a pramen svatosti: neboť ona přivedla na svět Božího Syna, byla zcela Jeho, Jím uchválena, Jím naplněna: a nabízí Ho nám, svým dětem, abychom z Něj žili. Druhé čtení z 1. listu Korinťanům toto učení prohloubilo, když nám představilo Marii jako tu, která má podíl na témže údělu svého Syna. Ona, prvotina vykoupených, je první vzkříšenou k rajské slávě. Milovaní bratři a sestry, Maria nás dnes volá, abychom stále hlouběji usilovali ve svém nitru o svatost.

Ale osobní svatost neexistuje než v komunitním rámci křesťanského života. Jsme povoláni prokazovat dobro navenek, protože nás k tomu pudí Boží láska v nás. To platí tím spíše pro ty, kdo jako vy patří k arcibratrstvu, které je definováno jako společenství bratří a sester, co chtějí šířit ve světě světlo víry, touhu po naději a moc lásky. Jako takoví jste protagonisty apoštolátu laiků. II. vatikánský koncil v onom základním dokumentu, kterým je dekret *Apostolicam actuositatem*, řekl, že laici „konají apoštolát, když evangelizují a posvěcují lidi, oduševňují a evangelním duchem zdokonalují časný řád, takže jejich působení v tomto řádu je zjevným svědectvím Kristu a slouží ke spáse lidí. Vzhledem k tomu, že laickému stavu je vlastní žít ve světě a uprostřed světských záležitostí, jsou Bohem povoláni, aby jako kvas - naplnění křesťanským duchem - konali

ve světě svůj apoštolát (AA,2). Koncil žádá, aby veškerá činnost i život laiků směřovaly k posvěcování a spáse lidí. Je to Bůh, kdo vás k tomu volá: jako laici máte být kvasem evangelia ve společnosti!

Tím prvořadým prostředím, kde se toto povolání uskutečňuje v té nejširší míře, je rodina. Tady se skutečně spolupracuje s Bohem na výchově, na lidském i intelektuálním vzdělání, na posvěcení dětí, v plnění úkolu, který hned po předávání života, je pro sezdané laiky tím nejvyšším. Papež Benedikt XVI., pronesl v červenci na V. světovém setkání rodin ve Valencii, tato úchvatná slova: „Žádný člověk si život nedal sám, ani si sám neosvojil základní poznatky o životě. Od jiných jsme všichni dostali život i zásadní pravdy o něm, a jsme povoláni dosáhnout dokonalosti v láskyplném vztahu a společenství s druhými. Rodina, založená na nerozlučném manželství muže a ženy, vyjadřuje tuto synovskou a společenskou dimenzi vztahu, a je prostředím, kde se člověk může důstojně narodit, vyrůstat a plně rozvíjet. Když se dítě narodí, začíná mít prostřednictvím vztahu k rodičům účast na rodinné tradici, která má ještě starší kořeny. Darem života se mu dostává celého tohoto dědictví zkušenosti. Vzhledem k tomu mají rodiče nezcizitelné právo a povinnost předat toto dědictví dětem: vychovávat je k objevení vlastní identity, uvést je do společenského života a zodpovědného uplatňování jejich morální svobody a schopnosti milovat prostřednictvím zkušenosti, že jsou milovány, a to především v setkání s Bohem“ (*L'Osservatore Romano*, 10.11. července 2006, str. 6/7; *Farní Informátor* Pouti u sv. Anny v Pustiměři, 30.7.2006). Milování, tato slova platí nepochybně pro všechny rodiny; ale na prvním místě se uskutečňují v prostředí rodin, náležejících k bratrstvu, jakým je to vaše. V nich totiž rodiče čerpají z dědictví víry a lásky vlastního bratrstva, ve společenství mezi sebou navzájem i s ostatními rodinami, sílu být věrohodnými křesťany, otevřenými Božímu působení. Vskutku, toto je základní a vznešené svědectví, kterým se vyznačovaly generace spolubratří a spolusester v průběhu pěti staletí existence bratrstva S. Maria dell'Orto. Milování, jsem dojat, když myslím na to, jak rodiče učili své děti žít tyto ideály, a jim je předávali; děti pak, povzbuzeny jejich příkladem, předaly svěřené dědictví následujícím generacím. **Je vskutku proč být dojatí nad tímto řetězcem životnosti a soudržnosti, který vás začleňuje do proudu staletí.** Je třeba poděkovat Bohu za tento velký dar, který od Něj přichází na přímluvu Panny Marie, která – stejně jako v Káně – projevila svou lásku k rodinám, pamatujíc na jejich hmotné potřeby, ale především tím, že působila, aby se staly skutečnými svatyněmi vzájemné lásky, základními buňkami lidského života, předavateli nehasnoucích hodnot.

Milování spolubratří a spolusestry. Přeji vám všem, abyste se stále více vnímali své začlenění do tohoto proudu křesťanských tradic, které jste přijali, a aby je i vy sami dokázali předat mladým generacím jako pochodeň, jež nikdy nepohasne. Ať vám v tomto povolání pomáhá Madonna ze Zahrady, ať vás posiluje ve věrnosti, jakou vyžaduje, a povždy vám žehná svou mateřskou láskou.

+ Giovanni Coppo

Accomunati da una profonda sete di Dio e da un amore eroico alle anime: la ricerca della sapienza, l'ascolto della Parola di Dio a la fedeltà a Cristo

(homílie Jeho Excelence Mons. Giovanni Coppy, Apoštolského nuncia a čestného občana Drysic,
pronesená o II. nešporách v neděli, 15. října 2006 v bazilice sv. Petra v Římě)

Slavíme nešpory k počtě čtyř nových svatých, které papež Benedikt XVI. kanonizoval dnes dopoledne. Jedním z nich je mexický biskup, druhým neapolský kněz, dalšími dvěma jsou řeholnice - zakladatelky, jedna Italka, druhá Francouzka. Všechny **pojí hluboká žízeň po Bohu a hrdinská láska k duším**, podle

ideálu, který nám předložila liturgie této neděle: **hledání moudrosti**, totiž svatosti; **naslouchání Božímu Slovu**, které jako dvojsečný meč proniká až do morku kostí; a **věrnost Kristu**, pro niž opustili všechno. Doslova žili modlitbou dnešního responsoriálního žalmu: *Dej nám, Bože, moudrost srdce*.

Mons. Rafael Guizar Valencia je prvním kanonizovaným biskupem Latinské Ameriky. Narodil se v Gotiji v Mexiku a po celý život byl pronásledován. Na kněze byl vysvěcen v roce 1901, poté byl čtyři léta apoštolským misionářem, nato v roce 1911 založil tiskárnu pro katolické noviny, které byly vzápětí zakázány a po něm se pátralo, aby byl zabit. Musel proto vystupovat v převlečení za potulného obchodníka z galanterii, homeopatického lékaře, potulného muzikanta, což mu umožňovalo tajně hlásat evangelium. Prchl do Spojených států, do Guatemaly, a na Kubu, kde jej zastihlo jmenování biskupem ve Veracruz. Biskupské svěcení přijal v Havaně. Vrátil se tedy do Mexika a zcela se věnoval své diecézi: hodiny trávil ve zpovědnici, sanoval neplatná manželství, pomáhal chudým, zvláště po děsivém zemětřesení. Otevřel seminář, který byl dvakrát zavřený, takže jej musel spolu s 300 seminaristy. Přestože mu byly neustále kladeny překážky, měl odvahu předstoupit před revolucionáře a nabídnout se v oběť za svobodu Církve. Z osmnácti let biskupské služby strávil devět ve vyhnanství. Když kázal v Cordobě, stihl jej srdeční infarkt. Přesto však sledoval život diecéze z lůžka, a to až do své smrti, k níž došlo 6. června 1938. bylo mu 60 let.

Z osmnácti let biskupské služby strávil devět ve vyhnanství. Když kázal v Cordobě, stihl jej srdeční infarkt. Přesto však sledoval život diecéze z lůžka, a to až do své smrti, k níž došlo 6. června 1938. bylo mu 60 let.

Charismatem dona Filipa Smaldoneho z Neapole byla péče o hluchoněmé, kteří se v 19. století považovali za nevyléčitelně ztracené a ponechání v naprosté bídě. Staral se o ně už jako seminarista, takže nemohl zůstat v semináři a byl poslán do Rossano Calabro. Po kněžském svěcení v roce 1871 byl znovu přijat do Neapole, kde se věnoval nejen hluchoněmým, ale i postiženým morem. Sám se nakazil a byl uzdraven Madonou z Pompejí, kterou tolik miloval. Chtěl být misionářem, ale zpovědník mu řekl, že jeho poslání je mezi hluchoněmými, a do toho se střemhlav vrhl. V roce 1895 přivedl do Lecce několik dívek, které byly prvotinou jeho salesiánských sester, a založil tu institut pro hluchoněmá děvčata a mateřský dům. V roce 1897 se obrátil směrem k Bari. Stále více rozšiřoval horizont své lásky, neboť, jak říkali vrstevníci, tváří v tvář potřebám chudých nedokázal říci 'ne'. Věnoval se proto i slepým, osiřelým a opuštěným děvčátkům; založil ženské laboratoře, domy pro studentky, jeden z nich dokonce v Římě. V Lecce byl velmi vyhledáván jako zpovědník, staral se o

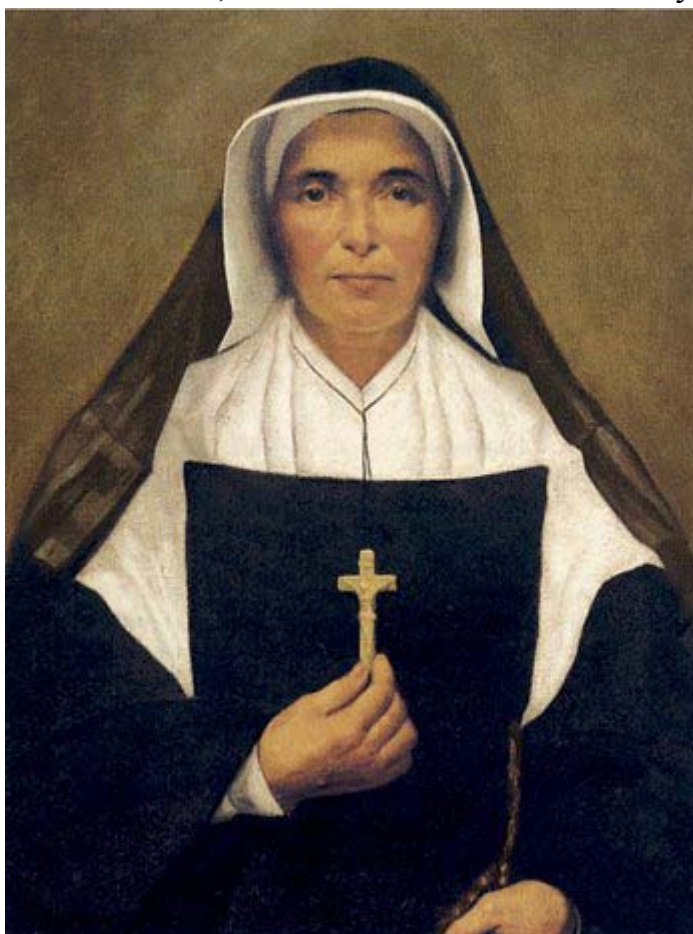

formaci kněží a seminaristů, jimž vléval velkou lásku k Eucharistii prostřednictvím Sdružení kněží-adorátorů, která otevřel i laikům. Mnoho si musel vytrpět kvůli nepřátelství ze strany obce i kvůli strastné roztržce mezi sestrami. Zemřel v Lecce, 12. května 1923 ve věku 75 let.

Rosa Venerini, narozená v roce 1656 ve Viterbu, předešla o půldruhé století velké pedagogy 19. století. Chtěla „vzdělávat, aby spasila, ... vymanit z neznalosti a zla, aby učinila viditelným záměr, který má Bůh s každým člověkem“. Dcera lékaře, vstoupila ve dvaceti k dominikánkám ve Viterbu, ale musela je opustit po smrti otce, po níž vzápětí následovala smrt matky a bratra. Shromažďovala dívky, aby je učila modlit se. Trpěla kvůli stavu žen své doby, které vzhledem ke kulturní, morální a duchovní chudobě byly skutečnými otrokyněmi. Pochopila, že se

má věnovat výchově chudých a nevzdělaných děvčat, a otevřela obecnou dívčí školu, která byla první v Itálii. Její pověst se rozšířila i za hranice Viterba: kardinál Marco Antonio Barbarovo, biskup z Montefiascone, ji povolal do své diecéze, kde založila desítku škol a vychovala první učitelky. S prozíravostí dokázala vytušit schopnosti jisté Lucie Filippini, které svěřila školy, když se znovu vrátila do Viterba. Ta se pak stala zakladatelkou dalšího Institutu zbožných učitelek: Filippini byla kanonizována Piem XI. v roce 1930. Rosa přišla v roce 1706 do Říma, a po velkých obtížích tu založila školu nedaleko Kapitolu. Navštívil ji i papež Klement XI., který tehdy řekl: „Školami, jakou je tato, budete posvěcovat Řím“. Když 7. května 1728, ve věku 72 let, v Římě umírala, zanechala po sobě více než 40 škol. Byla velkou učitelkou, protože se opírala o důkladnou spiritualitu ignaciánského a dominikánského ražení: hledala totiž jediné Boží vůli, v souladu s mottem: „Chci Mu sloužit, jak si to přeje a nic víc“. Učitelkám připomínala, aby z výuky činily „stálý rozhovor s Bohem, o Bohu a pro Boha“. Bylo to mocné úsilí o výchovu ke svatosti, kterou Rosa nazývala „Nejvyšším kruhem“, a jež dodnes přináší své plody.

Nakonec, Theodore Guerin. Narodila se v bretaňském Etable. V 15 se musela sama starat o rodinu, protože otec – důstojník Napoleonova vojenského námořnictva, byl na zpáteční cestě zavražděn bandity, a matka z toho prodělala strašnou krizi. Ale Bůh na ni čekal. V 25 vstoupila do Kongregace sester Prozřetelnosti, kde byla jmenována představenou ve dvou různých městech. I přes chatrné zdraví byla spolu s pěti spolusestrami poslána do Spojených států, do státu Indiana, s úkolem založit tam mateřský dům, otevřít školy a šířit Boží lásku mezi francouzskými průkopníky, kteří emigrovali do diecéze Vincennes, tehdejšího Indianopolisu. V říjnu 1840 začal tento nezměrný projekt v St. Mary-of-the-Woods (Sv. Maria lesů), izolovaném místě uprostřed lesů, v zimě mrazivém a blátivými cestami. Ona i její sestry tu trpěly hladem a zimou. Měla však bezmeznou důvěru v Prozřetelnost. Sestrám říkala: „Čeho bychom se měli s Ježíšem bát? Klidně se svěřme do rukou Prozřetelnosti“. Do Evropy napsala: „Naší nadějí je Boží Prozřetelnost, která nás dosud chránila a nějak se postará i o naše budoucí potřeby“. Uprostřed těchto svízeli, s bretaňskou silou ducha, během pouhých 16 let založila katolické školy v celé Indianě a Illinois. Zemřela 14. května 1856 ve věku 58 let. V tomto misijním říjnu září zvláštním jasem.

Drahé sestry, drazí bratři. Tito noví svatí a světice k nám promlouvají o jediné věci, která stojí za to: lásce. Svatý Otec nám je představil právě v den, kdy si Církev připomíná sv. Terezii od Ježíše, která napsala: „Jedině láska je tím, co dává hodnotu všem věcem“. Ano, i tito svatí nás svým příkladem vybízejí, a modlí se za nás, abychom i my dali primát lásce k bohu a k bližnímu.

SVATÝ KAREL BOROMEJSKÝ

„La candela per far luce deve consumarsi“

Narodil se 2. října 1538 v Aroně rodičům Gibertovi a margheritě Medici. Už ve dvaceti letech mohl projevit svou energii a praktický smysl. V červnu 1558, po smrti hraběte Giberta, Karlova otce, španělská vláda, která byla ve stálém boji s Francouzi, vyslala vojenský oddíl, aby obsadil pevnost

Rocca di Arona. Zatímco Fridrich, starší Gibertův syn, se o tuto svévoli nezajímá, Karel naopak intervenuje u blízkých i vzdálených přátel, píše králi Filipu II., dává staršímu bratrovi přesné instrukce a zajišťuje mu peníze. Právě tou dobou, v prosinci 1559 Karel končí svá studia na univerzitě v Pávii doktorátem občanského a církevního práva. Rocca di Arona, navracena rodu Boromejských v lednu 1560, byla pak v roce 1800 na rozkaz Napoleonův srovnána se zemí. Pokoj, v němž se světec narodil, nechal kardinál Federico přenést z Rocca do kostela Sacro Monte.

Karlův strýc z matčiny strany, milánský kardinál Giovan Angelo Medici, se stal 25. prosince 1559 papežem. Hned po svém zvolení pozval sestřiny děti do Říma. Dosti pozoruhodný je list, v němž Karel popisuje cestu z Milána do Říma, v lednu 1560. Mladík žertovně popisuje hemžení vážených dam za boloňskými okny, aby obdivovaly papežova synovce, který má namířeno k netušeným počtům a bohatství. V Římě pak oba bratři, Federico i Karel, žijí v královské okázalosti.

Koncem ledna je Karel jmenován kardinálem; v květnu Fridrich uzavírá manželství s Virginii della Rovere, dcerou urbinského vévody. Oběma se dostává vysokých počtů, četných a nesmírně bohatých prebend. Gerolamo Soranzo, vyslanec Benátské republiky v Římě, napočítal v roce 1563 kolem 50.000 dukátů ročního příjmu kardinála Boromejského. Znenadání však, 19. listopadu 1562, po několikadenní horečce, umírá sedmadvacetiletý hrabě Fridrich, zanechávaje po sobě osmnáctiletou bezdětnou manželku. Tato událost byla pro Karla zdrcující: tak okázalý život, tolik manželského štěstí, tak velká rodinná očekávání, a vše se v jediném okamžiku hroutí. Vícekrát se během následujících let svěřil svatý arcibiskup svému správci Specianovi, že nenadálá bratrova smrt byla prostředkem, který si zvolil Pán, aby jej přiměl k radikální změně života.

Byla to hroživá, ovšem hluboce uvážená volba. Byl nesmírně bohatý, jediný mužský potomek rodu, jediný dědic; nebyl ještě knězem; devatenáctiletá vdova po bratrovi ještě neměla děti - v Římě i jinde se mnozí domnívali a mluvili o tom, že se za něj provdá. Tímto směrem na něj naléhali i příbuzní a přátelé, ba dokonce i ten, kdo nad ním měl nejvyšší pravomoci, totiž strýc, papež Pius IV., pro něhož pracoval jako osobní sekretář. Všichni dobře věděli jaké přisnosti je schopen Pius IV.: v březnu 1561 dal popravít kardinála Carla Carafu, jeho bratra i dva jeho společníky. A přece se synovci podařilo strýce přesvědčit.

Papež Pius IV. na konzistoři konané 4. června 1563, prohlásil: vzhledem k tomu, že zemřel hrabě Fridrich, na něhož vkládal všechny naděje pro pokračování svého domu, a zůstal jen jeho bratr-kardinál, mnozí jiní papežové by zajisté kardinála synovce vyzvali, - a to nikoli bezdůvodně - aby se oženil. On však, papež, rozhodl, aby synovec setrval v onom povolání, které si zvolil, a proto jej povýšil na kardinála-kněze. Čtrnáct dní nato, 17. června 1563, Karel přijal kněžské svěcení a 7. prosince téhož roku svěcení biskupské. Abychom alespoň částečně dokázali pochopit následující události života sv. Karla, jeho

přísnost na sebe i jiné, jeho neutuchající nasazení, je třeba uvědomit si náboženskou krizi, která zavládla v letech 1562-63. Mladý kardinál proto chtěl s nesmlouvavou přísností usilovat o dokonalost a svatost. Začal se postit jeden den v týdnu o chlebě a vodě, trávil dlouhé hodiny na modlitbách. Drasticky omezil výdaje svého domu: propustil najednou osmdesát svých nejbližších (předtím jich měl 150).

V životopise, který vydal Bascapé v roce 1592 v Ingolstadtu, čteme: „Poté, co kardinál Boromejský přijal svatá svěcení *„personam ex eo tempore visus est longe diversam induere“*, čili těm, kteří ho znali se zdálo, že se po přijetí svěcení změnil. V jedné zprávě, kterou v březnu 1565 poslal ambasádor Giacomo Soranzo do Benátek, píše o tom, co viděl na vlastní oči: *„Kardinál Boromejský není ve svých 27 letech v dobré fyzické kondici, jsa trýzněn studii, posty, bděním a dalším odříkáním ... jeho život je bezúhonný a čistý. Denně slouží mši svatou, hojně se postí a vše prožívá s tak hlubokou zbožností Že lze právem konstatovat, že on sám je římskému dvoru prospěšnější, než všechny koncilní dekrety dohromady. Málokdy se totiž vidí, aby papežův synovec, jemu tak drahý, v tak útlém věku překonal sám sebe, tělo i svět na dvoře plném tolikerého blahobytu“*.

Příjmy a vlastní střídmost mu dávaly prostředky pro pomoc nemocnicím a dalším dílům ve prospěch ocitnuvších se v nouzi a zbloudilých.

Zdá se, že mladý kardinál nějakou dobu pomýšlel na to, že se vzdá přílišných úřadů, které jej držely u papeže, na římském dvoře, který se mu nelíbil, a že se chtěl uchýlit ke kontemplativnímu životu, zřejmě k řádu kamaldulských mnichů. Přesvědčil ho biskup z Bragy, Bartolomeo de Martyribus, který přišel do Říma z Tridentu v roce 1563. Tento svatý muž zastával na koncilu mínění, že biskupové mají vážnou povinnost osobně spravovat svou diecézi a stabilně v ní sídlit. Mladý Boromejský i díky němu pochopil, že pastorační činnost není než neustálým vykonáváním těch nejvyšších ctností. Byl to právě de Martyribus, který přivedl Boromejského k tomu, aby se nezříkal milánského arcibiskupství, které mu papež svěril „in commenda“ (jako obročí), a kterého se Karel ujal prostřednictvím správce už v únoru 1560.

sv. Karel Boromejský, obraz na bočním oltáři
v chrámu sv. Benedikta v Pustiměři

Po skončení Tridentského koncilu, v prosinci 1563, nabyt Boromejský přesvědčení, že tím nejnaléhavějším úkolem Vatikánu, ale i jeho osobním, je uskutečňování tridentských dekretů. Giussano, v životopise psaném v Římě v roce 1610, píše: „*kardinál Boromejský velmi dobře chápal, že neexistuje žádný mocnější lék, jak nějakou věc účinně prosadit, než vidět na vlastní oči, jak ji konají ti, kdo ji nařizují*“. Přímo jeho povinností tedy bylo přestěhovat se z Říma do svého sídla v Miláně. Největší překážkou odjezdu byl staříčkový papež, který si chtěl mladého a věrného kardinála-synovce podržet u sebe. Boromejský se proto staral o Milán prostřednictvím vikářů, biskupů a těch, kterým důvěřoval. V roce 1564 se mu podařilo získat od otce Layneze třicet jezuitů a poslat je do Milána. Až konečně 15. srpna 1565 – jak se píše ve zprávě - Boromejský „*s tím největším naléháním jakého byl schopen, žádal od Našeho Pána (totiž papeže) propuštění, aby mohl odejít do své milánské rezidence. I přes obtíže mu to bylo na dva měsíce umožněno*“. Časně ráno, 1. září, odjel z Říma, v doprovodu asi 150 osob a sedmdesáti vozů. Všude po cestě se mu dostávalo vřelého uvítání. Ve Viterbu, Bolseně, Sieně i Florencii, kde pobýval v Palazzo Vecchio. Zajímal se o duchovní potřeby různých míst. V jednom dopise z těchto dnů informoval papeže Pia IV. o nutnosti ustanovit ve Florencii biskupa, který tam už čtyřicet let scházel.

Skvostný byl jeho příjezd do Boloně coby v šarlat papežského legáta. Tady setrval tři dny. Další etapou bylo opatství Nonantola, které mu patřilo jako obročí. V Modeně navštívil nemocného kardinála Moroneho. Pak následovalo Correggio, Parma, a 20. září jej vítala Piacenza. Poslední etapa jej nakonec zavedla do opatství Chiaravalle, kde se zastavil v usebranosti a modlitbě. Velkolepý vjezd do Milána se uskutečnil v neděli 23. září odpoledne.

Milánská diecéze tehda sahala i za hranice dnešního území, do farností v údolí Blenia, Levantiny, Riviery a Capriasca i dalších míst na západním břehu Verbana. Dohromady tu bylo více než 750 farností, velký počet konventů, kolem 5000 kněží a řeholníků, 3400 řeholnic. Kněžím, i přes jejich značný počet, scházelo řádné vzdělání. Na druhé straně nebyli ve svém poslání nikterak povzbuzováni špatnými příklady světského života prelátů. Ani v této poušti však nescházely ostrůvky horlivosti, zvláště kolem nových řeholních kongregací. Biskupové v Miláně nesídlili více než osmdesát let: faráři proto byli neznalí a mnozí z nich zpustlí; tančilo se i v kostelích; byla častá veřejná cizoložství; až příliš mnoho klášterů bylo do značné míry otevřených. Píše se, že k vyčištění arcibiskupského paláce, aby se stal obyvatelným, bylo třeba vyvést „sto vozů hnoje, šrotu střepů a železného haraburdí“.

Karel Boromejský chtěl zahájit svou rezidenci ve své diecézi konkrétním příkladem nezištnosti. Francesco Cusani, střizlivý a důkladný laický historik, v prvním díle *Dějiny Milána* (Storia di Milano), vydaných v roce 1861, píše toto: „*Karel začal zářným příkladem nezištnosti, když se zřekl roční renty ve výši jednoho miliónu a tří set padesáti tisíc lir, pocházejících z polností, beneficí a obročí, jež mu udělil papež. Část dal ve prospěch veřejnosti, za účelem vybudování užitkových a velkolepých staveb*“. Cusani čerpá od dvou očitých svědků, totiž Bascapého a Giussano. Druhý jmenovaný říká: „Vzhledem k tomu, že vlastnil dvanáctero opatství a mnohé penziony, (sv. Karel) se všech vzdal, u některých měl od papeže volnou ruku, jiné převedl kolejím a dalším místům bohopocty ... zbavil se Orijského knížectví, které mu vynášelo deset tisíc dukátů ročně ... dal na prodej tři galérie, zděděné po bratrovi a získané prostředky použil ke zbožným účelům...“. Prodal dokonce i vzácné stolní servisy, které si přivezl z Říma: prodej se musel zčásti uskutečnit

v Benátkách, protože v Miláně nebylo dostatek zájemců. Tímto odříkáním, jak píše Giussano, arcibiskup „osmdesát tisíc dukátů ročních příjmů zredukoval na dvacet tisíc“. Na dvou různých místech svého životopisu se Bascapé zmiňuje o tomto „nesmírném bohatství, které Karel rozdal kvůli dokonalosti“, o zřeknutí se hojných rent, o zbavení paláce skvostů a nádherných oděvů, vzdání se obročí a tučných zisků, jež mu vynášela, o „stupor grande“ (velkém úžase), který tímto gestem sedmadvacetiletý arcibiskup vyvolal. Následující neděli, čili 30. září 1565 pronesl Boromejský v milánském dómu své první kázání, v němž obyvatelům ukázal – jak říká Giussano, „vroucí touhu sloužit jim, dáváje přítomnosti ve své Církvi přednost veškerou velkolepostí Říma“. Během devatenácti let své biskupské služby skutečně lidem věnoval všechn svůj čas, všechny své síly až do vyčerpání života. V tomto krátké shrnutí nelze než nastínit rozmanité formy jeho prozíravé činnosti, budování mnoha kostelů, kolejí a škol, pastorační návštěvy ve všech osadách a městech diecéze, velkolepé zákonodárství vyhlášené na šesti provinčních a jedenácti diecézních synodách. Všechny tyto zákony byly vydány v roce 1582 v Miláně pod názvem *Acta Ecclesiae Mediolanensis*: z Lyonu si jich objednali sto kusů; arcibiskup z Toleda si jich nechal poslat deset. Svatý biskup ženevský, František Saleský, prohlásil, že studium těchto stránek je nezbytné pro každého biskupa. Zastavme se tedy alespoň u dvou momentů jeho arcibiskupské činnosti: roku hladu a roku moru.

Velmi špatná sklizeň v roce 1569 způsobila velký nedostatek chleba a pokrmů vůbec. Následujícího roku se velká část rolníků hnula z osad do města. Svatý Karel přikázal svému almužníkovi, aby sáhnul „hlouběji do kapsy“ a šel dál, než byla stanovená míra štědrosti, aby se tak pomohlo lidem trpícím hladem. Na své náklady kupoval velké množství mouky, rýže a zeleniny. Nařídil, aby se před bránu arcibiskupského paláce, - do nějž byl ostatně volný vstup - vynesly kotle plné uvařených pokrmů. Denně živil více než tři tisíce lidí, a to po celou dobu nouze, která trvala několik měsíců.

Významným údobím života Boromejského byla léta 1576-77, kdy oblast postihl mor, který – jak píše Manzoni v XXX. Kapitole Snoubenců, zkrušil „značnou část Itálie a zvláště Milánany, kde se nazýval a dosud nazývá morem svatého Karla. Tak obětavá byla jeho dobročinnost! Mezi mnoha tak rozmanitými a tak proslulými vzpomínkami obecného neštěstí, vyniká vzpomínka na jednoho muže; protože tohoto muže inspirovalo k mnohem památnějšímu vnímání a konání, jež předčí vzpomínky na zkázu; vrýt si jej do paměti, jako souhrn všeho toho neštěstí, neboť jej burcovalo ke každému z nich jako vůdce, pomoc, příklad i dobrovolnou oběť; z toho, co bylo v očích všech katastrofou, dokázal tento muž učinit počin; nazvat ji po něm je výsadou, objevem“. Nákaza se v Miláně začala šířit v srpnu 1576. Působivé, i když zlomkovité útržky z oněch událostí lze číst v dopisech janovského šlechtice, Papiria Picediho, který tehdy žil v Miláně. Na konci září si mor vyžádal už šest tisíc mrtvých. Významné osobnosti prchli do vzdálených a bezpečných míst, mezi nimi byl i španělský panovník, aby si tak lépe mohli zajistit pomoc. Arcibiskup se naopak rozhodl zůstat. Byl si dobře vědom rizika a proto v září 1576 sepsal svou závěť a opatřil ji všemi právními náležitostmi. Svým universálním dědicem jmenoval milánskou nemocnici Ospedale Maggiore. Jakkoli velký lazaret se zakrátko ukázala být nedostačující, aby mohl přijmout všechny postižené. Rozhodl se tedy postavit dvě stovky stanů za každou z městských bran. V říjnu byla nařízena karanténa: ztemnělé domy, obchody a dílny zavřené. Osmdesát tisíc lidí se tak ocitlo bez práce. Zavřeny byly i kostely: arcibiskup nechal postavit oltáře pod širým nebem na náměstích a rozcestích. Prosil a dostalo se mu velkodušné spolupráce, kdy zástupy mužů a žen navštěvovaly nemocné a

posluhovaly jim. Při informativním procesu, který se konal v roce 1603 v Miláně, prohlásil Ambros Fornerod z Fribourgu, který strávil po Karlově boku více než dvacet let jako jeho domácí a také „tlumočník“: „Nemohu opomenout, že když blahoslavený Karel viděl při vypuknutí moru, jak zasažení chudí zjevně trpí, a nemá jim kdo posloužit, a není ani kněží, poslal mě do Levantiny ve Švýcarsku, a já odtud na jeho náklady přivedl čtyřicet mužů a asi 14 žen i několik kněží, aby těmto nemocným posluhovali.

Sám arcibiskup den co den vycházel navštěvovat nemocné a ve stanech i lazaretě jim obstarával potřebnou pomoc. Bascapé uvádí, že i v tom neustálém ohrožení života byli i takoví, co kradli a oddávali se bezbřehým rozkoším. Pro zajištění jistého pořádku, arcibiskup přesvědčil představitele města, aby správu lazaretu svěřili bratřím kapucínům. V zimních měsících 1576-77 bylo třeba také tisícům nemocných zajistit teplé oblečení. Ke zhotovení šatů a kabátů použil Karel tapiserie svého domu: rozdál na 800 loktů purpurové tkaniny a 600 loktů tmavě fialové látky. Konal také nesčetná prosebná procesí, při nichž úpěnlivě prosil Boha, aby vzdálil morovou ránu. V září 1577 se dalo říct, že mor ve městě ustal, zatímco okolní osady byly dosud zamořené. Faráři z Luina poslal značné peníze, aby se postaral o morem postižené v Maccagnu. Ještě v roce 1580 šel Karel navštívit morem nakažené v Brissagu: Possevino, který jej na této cestě provázel, se v krátkém životopise, vydaném v roce 1591 v Římě, zmiňuje o tom, že arcibiskup vešel do domu každého z postižených a „každému dal, kolik potřeboval, jednomu dva zlaté dukáty, jinému tři, jednomu víc, jinému méně“.

Po prodělaném moru Milán rychle obnovil svůj provoz. Už když tudy procházel pan Montaigne v roce 1581, psal ve svých novinách: „Milán je nejlidnatějším městem Itálie ..., scházejí mu paláce Říma, Neapole,

Janova, Florencie, ale velikostí je všechny předčí, a co do návalu lidí dosahuje Benátek“. Přeživší však, stejně jako města i osady nezapomněly na hrdinský altruismus arcibiskupův v oněch létech velkého utrpení. Při své náboženské činnosti musel arcibiskup čelit neznalosti a úpadku kněží, dále pak ubíjejícímu se vměšování státních představitelů do záležitostí Církve, a konečně herezi, která hrozila ze severních zemí.

Augsburský mír v roce 1555 mezi protestanty a katolíky nastolil princip: *cuius regio, eius et religio*: lidé musejí vyznávat náboženství toho, kdo jim vládne. Náboženská svoboda

sv. Karel Boromejský,
obraz v boční lodi chrámu sv. Benedikta v Pustiměř

byla uznána jen knížatům, nikoli občanům. V XVI. století se za základ obecného práva považovalo právo hlavy státu moci vnutit své náboženství poddaným.

Zatímco velká část milánské diecéze patřila pod katolického krále Španělska a tedy hereze se tu běžně nevyskytovala, farnosti švýcarských údolí ležely na hranicích a byly proto v kontaktu s protestanty různých denominací. Mezi představiteli protestantských kantonů a rovněž katolických kantonů panovala silná vůle zarputile si hlídat svou tradiční autonomii, totiž nedopustit vměšování církevních představitelů ani do záležitostí, které se týkají církvi.

Z několikaleté zkušenosti ve vrcholných úřadech římské kúrie, Karel dobře znal mnohé škody, které způsobilo nemálo italských odpadlíků v alpských údolích. Účastnil se například tajných jednání mezi římskými delegáty a biskupem Vergeriem: v Miláně všichni věděli o jeho útočných hanobeních v kostele v Casacciu na úbočí Maloji, v květnu 1551. jednání zrušil papež Pius IV. zatímco v Curychu a Bernu musely poddaní bezpodmínečně přijmout náboženství, předepsané vládou, v Grigioni toto rozhodnutí bylo v rukou jednotlivých společenství. Všichni pak viděli, jak málo evangelijní byly často důvody, jež vedly k obrácení některých komunit „k evangeliu“ na úbočích *in Grisonibus*.

Po všech těchto zkušenostech a úvahách Boromejský po několikerych návštěvách na dotčených místech a důkladném ověření v roce 1570 i v samotném Švýcarsku, poslal do Říma „informaci“, v níž žádal Svatý Stolec, aby zvážil zřízení nunciatury ve Švýcarsku. Boromejský v tomto spisu Švýcary velmi chválí: „Jádro národa, dobré a hodnotné... tvoří bezúhonní obchodníci ... cestuje se bez hrozby loupežných přepadení ... jsou natolik spjati s katolickým náboženstvím, že by byli ochotni i rozpoutat novou válku s protestantskými kantony, aby je zbavily hereze“. Poznal lidi osvědčených schopností politických i vojenských, spravující značná jmění a požívající vysoké prestiže ve vlasti i za jejími hranicemi, kteří se věnují katolickým zájmům s obdivuhodným nasazením a osobní obětí, jako např. Ludwig Pfyffer z Lucernu, Melchior Lussy z Untenvalden, Hans Zumbrennen z Altdorfu, Walter Roll z Uri, a další. I svatý Karel poznal, jak pravdivý byl výrok Lippomana, biskupa ve Veroně (1548-58) a potom v Bergamu, že „hereze začíná Otčenášem a končí hákovnicí“. V Ženevě bylo totiž během pouhých čtyř let (1542-1546) odsouzeno k smrti šedesát lidí kvůli ideologickým rozepřím.

V létech pontifikátu Pavla V. (1566-72), což jsou i léta svatého Karla, nabyla nesnášenlivost na poli protestantském i katolickém vrcholu křížové výpravy. Na obou polích se nehledalo než zničení protistrany. Po plenění Hugenotů ve Francii, kteří v Montpelier povraždili 150 kněží a v různých částech zničili deset tisíc kostelů, vypukla v srpnu katolická odvěta o Bartolomějské noci, kdy jen v Paříži bylo pobito 4000 Hugenotů. V Anglii, za vlády Marie Katolické (1553-58) bylo vyneseno 300 rozsudků smrti z náboženských důvodů. Ze stejných příčin bylo za vlády Alžběty (1558-1603) pobito 123 katolických kněží a 61 laiků. Svatý Petr Canisius, když v srpnu 1571 kázal v Innsbrucku, zastával oprávněnost trestu smrti pro ty, kdo chtějí zrušit mši a pohrdají Církví či ji popírají. Dva měsíce předtím se v Coire postavilo sedmdesát ministrů na synodu za tezi Tomáše Egliho, Bullingerova učeníka, že „papeženci“ musí být vypleněni, a to i hrdelními tresty, bude-li třeba.

Na tomto tragickém pozadí je třeba hodnotit pět návštěvy svatého Karla ve švýcarských údolích: ostatní farnosti navštívil jednou, nanejvýš dvakrát. Vysvětluje to i jeho snaha o uskutečnění tridentských dekretů. U mimořádné starostlivosti svatého Karla o Švýcary se zastavil i svatý František Saleský.

Pro kleriky ze tří údolí zřídil svatý Karel menší seminář v Pollegiu, a pro teologickou přípravu založil Helvetskou kolej v Miláně. V milánské diecézi nacházel Boromejský všude hory přestupků a zmatků. Začal s obnovováním klauzur v klášterech a instalováním mříží; chtěl, aby se skoncovalo s hýřením a obchodováním v kostelích. Aby vyloučil milkování alespoň z kostelů, nařídil vybudovat v lodích hrazení, aby tak oddělil muže od žen. Za předpoklad účinného pastoračního působení považoval neomezené uplatňování biskupské jurisdikce na kněze i laiky. Byl přesvědčen, že má právo uvěznit ve svých věznicích nejen kněze a řeholnice, ale i laiky odsouzené biskupskými soudy. Nato se vzedmuly hlasité protesty ze strany civilních představitelů.

Díky svému právnímu vzdělání, měl Boromejský téměř středověké chápání vztahů mezi státem a Církví. Proto jeho střety se španělskými vládci byly tak časté. V roce 1573 například exkomunikoval Requesense, který veřejně překročil arcibiskupovo nařízení zákazu tanců ve sváteční dny. Záležitost nakonec skončila až v Římě, ale vyřešena nebyla, i proto, že Requesense povýšil a přestěhoval se do Holandska.

Ještě halasnější byl konflikt s panovníkem Ayamontem, který v únoru 1579 poslal na náměstí ozbrojence, aby souboji a troubením rušili arcibiskupovo slavení v dómu. Rozšiřovaly a zavěšovaly se letáky s příkrými kritikami arcibiskupa: že má přehnané požadavky, že ho mnozí nenávidí, že podněcuje k rebeliím a zmatku. I v římských kruzích se stále více ozývaly výhrady k jeho metodám. Šířící se hlasy šeptaly, že i nejvyšší madridské kruhy navrhovaly Římu, aby v tomto ohledu zasáhl a že papež Řehoř XIII. nebyl vůbec přesvědčen o tom, zda má milánský kardinál ve svých požadavcích zela pravdu. Rovněž rada milánských dekurionů rozhodla vyslat do Říma některé milánské patricije s pověřovacími listinami pro papeže a některé kardinály, a žádat, aby se nedovolovalo, „aby se milánskému lidu ukládaly bez jeho souhlasu přísnější zákony než ostatním křesťanům“. Vážnou krizi svého postavení si uvědomil i arcibiskup. V létě 1579 se proto rozhodl odebrat sám do Říma, aby se hájil. Ve věčném městě setrval něco přes čtyři měsíce, od srpna 1579 do ledna 1580. Po cestě do Říma strávil „čtrnáct dní v kamaldulské pustevně: v postech, modlitbách a kontemplaci projednával s Bohem záležitost své Církve“. Další modlitební noci strávil ve Verně. Nakonec vykonal pouť do svatého domku v Loretě. Těchto pár zmínek stačí jako důkaz dlouhých zamyšlení nad svými metodami a důvody odpůrců v Miláně i v Římě, kterými se tehdy Karel obíral.

Delegace milánských zástupců předložila různým římským institucím své nářky a volala po nápravě „pobouření“, jež způsobila nařízení svatého arcibiskupa. Během čtyř měsíců však kardinál zvrátil situaci ve svůj prospěch.

Poslední namáhavá cesta svatého Karla vedla do Ascony, 30. října 1584. Předchozího večera se nalodil v Aroně. Časně ráno v úterý 30. dorazil do Cannobia, kde se zastavil, aby slavil mši svatou. Poté se znovu nalodil a kolem deváté dorazil do Ascony. Ve farním kostele před lidem a obecní radou předsedal slavnostnímu aktu založení papežské koleje. Při čtení dostal záchvat horečky. Odpoledne se nalodil a dorazil do Cannobia, kde přenocoval v domě Omaciniových, nedaleko pobřeží. Ve středu ráno, 31. října, se vydal zpět do Arony. Svou poslední mši svatou slavil ve čtvrtek 1. listopadu ráno v Aroně. V pátek, 2. listopadu jej brzy ráno znovu zachvátila horečka, když se plavil lodí podél Ticinia a Naviglia do Milána, kam dorazil večer. V sobotu, 3. listopadu 1584 v 21.40h umírá. Bylo mu 46 let a 21 dní. V noci z úterý na středu mu dva příslušující kapucíni říkali že by svou strohost mohl trochu omezit. On jim odpověděl: „**Má-li svíce svítit, musí se stravovat**“. A Karel Boromejský skutečně strávil život pro svůj lid.

JAN PAVEL II.
U PŘÍLEŽITOSTI 400. VÝROČÍ ÚMRTÍ SVÉHO KŘESTNÍHO PATRONA
(homílie při mši svaté na dómském náměstí v Miláně, 4. listopadu 1984)

„Hospodin je můj
pastýř“ (Žalm 23,1).
Milovaní bratři a sestry,
shromáždění v centru
tohoto prestižního a
pracovitého města,
jemuž se sv. Karel
věnoval jako pastýř!
Kardinál Karel
Boromejský, arcibiskup
milánské Církve,
odevzdal svou duši Bohu
3. listopadu 1584.
Zemřel ve věku 46 let.
Oči upřené na
Ukřižovaného jsou
posledním svědectvím
tomu, jemuž zcela

zasvětil život. Dnešní liturgie v ambrosiánském obřadu nám představila souhrnný profil tohoto života. Při pohledu na ukřižovaného Krista, jakoby umírající opakoval: „Hospodin je můj pastýř“.

A spolu se svým umírajícím biskupem jakoby stejná slova opakovala *celá milánská Církev*. Pán se už svého času dal této církevní komunitě poznat jako dobrý Pastýř skrze velkého svatého Ambrože, a během staletí prostřednictvím mnoha dalších biskupů.

A hle, v XVI. století nachází Dobrý Pastýř znovu svůj odlesk – *Ambrožova majestátu* – v Karlovi z rodiny Boromejských, jehož 400. výročí smrti si připomínáme.

Kdo je Dobrý pastýř? Je to ten, kdo *dává* za ovce svůj život.

Ten, který *zná* své ovce a ony znají jeho.

Ten, jehož hlasu *naslouchají* a stávají se jediným Božím společenstvím, jediným stádcem.

Je to ten, jehož Otec *miluje*.

Je to Kristus.

Karel Boromejský, umírající na tvrdém loži, se noří svým pohledem i srdcem do Krista ukřižovaného, a jako by opakoval: „Hospodin je můj pastýř“.

Milánská Církev, shromážděná kolem lůžka umírajícího, jako by říkala:

- dobrý pastýř
- byl s námi, v průběhu těchto let, *pastýř utvořený podle Krista*.
- Hle, dobrý pastýř nás opouští.

Svatý Karel Boromejský byl velkým pastýřem Církve především proto, že *sám následoval Krista Dobrého Pastýře*.

Šel za ním s vytrvalostí, naslouchal jeho slovům a hrdinským způsobem je uskutečňoval. Evangelium se mu stalo pravým slovem života, formovalo jeho myšlenky i srdce, rozhodování i jednání.

Ve svátosti křtu je v nás počat nový život. „Víme, že jsme přešli ze smrti do života“, jakoby opakoval Karel Boromejský spolu s apoštolem už od dětství ... „přešli jsme ze smrti do života, *protože milujeme bratry*“ (1Jan 3,14).

Právě tato láska z něj učinila mimořádného učedníka a následovníka Krista-Dobrého Pastýře.

V mladém věku byl jmenován kardinálem svaté Církve římské a milánským arcibiskupem; *byl povolán stát se pastýřem Církve, neboť sám se nechával vést Dobrým Pastýřem.*

„Hospodin je můj pastýř .../ vodí mne k vodám, kde si mohu odpočinout. /Vede mne po správných cestách/ pro lásku k svému jménu“ (Žalm 23,1-3).

Jak důležité bylo právě v oné době kráčet „*po správné cestě*“. Jak bylo důležité mít v sobě samých onu „*čilost*“ a *silu Ducha*, kterou pak bylo třeba předávat jiným! Jak důležité bylo nacházet *odpočinutí* v samotném Pánu prostřednictvím modlitby, kontemplace a úzkého spojení s ním uprostřed námah, úkolů a útrap tohoto mimořádného povolání!

Mše svatá v kryptě milánského dómu u hrobu sv. Karla Boromejského

Uprostřed těchto *námah a zápasů*, vlastních pastýřské služby, mohl Karel Boromejský opakovat s pohledem upřeným na Krista: Tvůj kyj a tvá hůl, ty jsou má útěcha“ (Žalm 23,4).

Tak *vstupoval mezi svůj Boží lid*, do své Církve jako biskup a pastýř a podílel se na neproniknutelném tajemství Krista, věčného a jediného pastýře nesmrtelných duší, jenž zahrnuje věky a pokolení, vštěpujíc jim jas „*budoucího věku*“.

Věk a pokolení, v němž bylo dáno Karlovi žít a pracovat, nebyly snadné. Patřily naopak k obzvlášť těžkým dobám dějin Církve.

S očima upřenýma na svého Vykupitele a Snoubence, jakoby kardinál Boromejský opakoval se žalmistou: „I kdybych krácel temnotou rokle/ *nezaleknu se zla, vždyť ty jsi se mnou*“ (Žalm 23,4).

Svatý Karel se nezalekl hrozeb a nebezpečí, jež se tehdy vznášely nad Církví. Dokázal jim čelit. Měl pokoru a vznešenost vizí nezbytných k tomu, aby platně přispěl k dovršení tehdy neodmyslitelného *díla* Tridentského koncilu.

Jak je ostatně známo, už když byl povolán do Říma strýcem, papežem Piem IV., byl jmenován kardinálem a stanul v čele papežského sekretariátu, usiloval o to, aby koncil, přerušený v roce 1552, znovu zahájil své práce, dospěl k završení a tak stanovil linie právě velké reformy, kterou Církev tolik potřebovala. Byla to intenzivní činnost, která odhalila jeho výjimečné pracovní schopnosti a již se horlivě věnoval, s vědomím, že pracuje pro dobro Církve. V závěru koncilu napsal kardinálu Moronemu: „Tolik si přeji, aby jakmile bude tento svatý koncil potvrzen, se dle očekávání začalo podle něj jednat v souladu s potřebami, které má celé křesťanství“.

Cestu obnovy, jak ji tehdy nastínil Tridentský koncil, přijal jako směrnicí své činnosti na *milánském stolci*.

Když jednou v Římě jako člen zvláštní kardinálské komise přispěl k vytvoření všeobecných směrnic k aplikaci koncilu, jakmile mu byla svěřena pastýřská odpovědnost za milánskou Církev, vnímal pak naléhavou potřebu převést tyto směrnice ve skutky podle možností a zvláštních požadavků této církevní komunity. Tedy potom, co v Římě prokázal šíři a hloubku svých záměrů obnovy, uměl rovněž v Miláně projevit mimořádnou schopnost vkládat tyto zásady do konkrétních situací. Jak o něm napsal kardinál Seripando, byl „mužem plodů, nikoli květů, činů, ne slov“. Proto chtěl aplikovat reformní kánony bezprostředním přechodem k činům; a je třeba říci, že se u kněží, řeholníků a především u Božího lidu dokázal setkávat s velkorysou ochotou ke svým pastoračním očekáváním.

Starost svatého Karla o uskutečňování ustanovení Tridentského koncilu je zřejmá především z jeho snahy o zřizování *seminářů*, což bylo předmětem jednoho z nejvýznamnějších dekretů koncilního zasedání. Tento dekret byl schválen 15. července 1563 a hned následujícího roku svatý Karel, tehdy ještě sídlící v Římě, založil v Miláně první seminář a svěřil ho otcům Tovaryšstva Ježíšova. V následujících letech pak založil ještě další menší semináře.

Dalším polem na němž Karel vyniká jako „biskup Tridentského koncilu“, je ustanovení *provinčních koncilů* a *diecézních synod*, jak si je přál právě Trident, a které povstaly po dlouhém zapomnění sahajícím do středověku. I z těchto církevních shromáždění jasně vyvěrá přesvědčení Boromejského, zcela v souladu s tridentskými záměry, že reforma musí začít od svědectví dobrých pastýřů a dobrých kněží: „Já jsem rozhodl – napsal papež Pius IV. – že reformu předepsanou Tridentem začnu od prelátů: to je nejlepší cesta, jak zajistit v našich diecézích poslušnost. My musíme kráčet jako první: tím snadněji nás budou následovat nám podřízení“.

Koncilní a synodní legislativa učinily ze svatého Karla tvůrce nového místního církevního práva, jenž ve vaší diecézi zanechalo svou pečeť dodnes. On však chtěl být především pastýřem, a proto množství vydaných směrnic opatřil řadou podrobných instrukcí, jež dokazují konkrétnost jeho pastýřského vnímání. Přesného vědomí potřeb svého lidu pak nabyl prostřednictvím velkého počtu *pastoračních návštěv*, během nichž se snažil ocenit funkci farností.

V této souvislosti můj předchůdce papež Pavel VI. právem konstatoval, že jedním z nejcharakterističtějších rysů jeho episkopátu byl záměr „vytvořit svatost lidu, kolektivní svatost, učinit svatým celé společenství“.

Dnešní liturgie říká: „I kdybych měl kráčet temnotou rokle, nezaleknu se zla, protože ty jsi se mnou“.

Karel Boromejský měl stále široce otevřené srdce pro chudé a potřebné.

Dokázal trpět s trpícími.

Kristova láska, kterou prokazoval každému z nich, mu dovolovala nebát se žádného zla.

To se zvláště projevilo, když se Milán *během moru*, který tu *řádl*, stal skutečně „temnou roklí“ lidského neštěstí, o níž mluví žalmista. Při té příležitosti chtěl jako Kristus „milovat své až do krajnosti“ (srv. Jan 13,1), a být připraven dát za ovce svůj život. Tomuto riziku nákazy se skutečně vystavoval svou přítomností mezi nakaženými morem, jimž přinášel svou pomoc, útěchu svého slova a svátostí.

Svou horlivostí a prestiží stanul v čele řízení díla pomoci a postaral se o vydání směrnice pro službu nemocným a vnesl řád a disciplinu do podobných dramatických svízeli.

Mor se tak pro něj stal příležitostí, jak upevnit své spojení s milánským obyvatelstvem, které v této chvíli miloval víc než kdy jindy. Viděl jeho neštěstí, když bylo „hladové, ustrašené a potřebovalo neustálou pomoc, aby přežilo“; pak ale – také díky své činnosti – viděl povstání: „Ó Boží dobrota a milosti – řekl v homílii na konci roku 1576 – jak se teď všechno změnilo? Jak se ty naše trhliny hned zacelily? Jak se vrátilo zdraví, obnovila naděje na dřívější velikost?“ Je tu patrná pokora světce, jenž v tomto návratu života poznává moc Božího prstu, stejně jako předtím, v morové ráně, poznával uzdravující odkaz na pokání a věčné hodnoty.

Když se 3. listopadu 1584 milánská Církev shromáždila kolem svého umírajícího kardinála, myšlenky i srdce všech se upíraly na obraz Dobrého Pastýře. „My jsme poznali lásku“.

„Z toho jsme poznali lásku: že vydal za nás svůj život“ (1Jan 3,16).

A Karel Boromejský, s očima upřenýma na Kristův kříž, vydal až do krajnosti svědectví tomu, jenž byl jeho „cestou, pravdou a životem“ (Jan 14,6).

„Hospodin je můj pastýř...

Šťěstí a přízeň mne provázejí/ po všechny dny mého života/ přebývat smím v Hospodinově domě na dlouhé, předlouhé časy“ (Žalm 23,6).

Před čtyřmi staletími Karel Boromejský opouštěl tato místa, a jeho odchod se stal počátkem oné plnosti života, kterou světci nacházejí v samotném Bohu.

Když si po čtyřech staletích celá Církev připomíná život a smrt svatého Karla, adoruje a děkuje Nejsvětější Trojici,

- neboť „slávou Boží je živý člověk“ (Irenej): člověk v celé plnosti života, jaké se dosahuje v živém Bohu.

PAVEL Z TARSU

/promluva Benedikta XVI. při středeční generální audienci, 25. října 2006 na náměstí sv. Petra v Římě/

Drazí bratři a sestry,
skončili jsme naše úvahy o dvanácti apoštolech, které si během svého pozemského života povolal přímo sám Ježíš. Dnes si začínáme přibližovat postavy dalších významných osobností prvotní Církve. Také ony strávili svůj život pro Pána, pro evangelium a Církev. Jde o muže a také ženy, kteří – jak píše Lukáš ve *Skutcích apoštolů*, „nasadili svůj život pro našeho Pána Ježíše Krista“ (*Sk* 15, 26).

První z nich, povoláný samotným Pánem, Zmrtvýchvstalým, aby se i on stal pravým apoštolem, je nepochybně *Pavel z Tarsu*. V dějinách Církve, a nejen té prvotní, se skví jako hvězda první velikosti. Svatý Jan Chryzostom ho opěvuje jako osobnost převyšující mnohé anděly i archanděly (srv. *Panegyricum* 7,3). Dante Alighieri, inspirován Lukášovým vyprávěním ve *Skutcích* (srv. 9,15), jej v *Božské komedii* označuje prostě jako „nádobu vyvolení“ (*Inf.* 2,28), což

Socha Apoštola národů před bazilikou sv. Pavla za hradbami v Římě

znamená: nástroj, který si předurčil Bůh. Jiní jej nazývají „třináctým apoštolem“ – a vskutku klade velký důraz na to, že je pravým apoštolem, jehož povolal Zmrtvýchvstalý -, či přímo „prvním po Jediném“. Jistě, po Ježíšovi je osobností počátků, o níž jsme nejlépe informováni. Máme totiž nejen vyprávění, které o něm zachoval Lukáš ve *Skutcích apoštolů*, ale také hrst *Listů*, psaných přímo jeho rukou a které nám bez prostředníků odhalují jeho osobnost a myšlení. Lukáš nás informuje, že jeho původní jméno bylo Šavel (srv. *Sk* 7,58; 8,1; atd.), dokonce v hebrejštině Saul (srv. *Sk* 9,14.17; 22,7.13; 26,14), jako král Saul (srv. *Sk* 13,21), a byl jedním z Židů diaspory, vzhledem k tomu, že město Tarsus se nacházelo mezi Anatolií a Sýrií. Velmi záhy odešel do Jeruzaléma, aby důkladně studoval Mojžíšův zákon u nohou velkého rabína Gamaliela (srv. *Sk* 22,3). Naučil se také hrubému ručnímu řemeslu, zhotovování stanů (srv. *Sk* 18,3), které mu následně dovolilo, aby si sám vydělával na živobytí, aniž by zatěžoval Církev (srv. *Sk* 20,34; *1Kor* 4,12; *2Kor* 12,13-14).

Rozhodujícím pro něj bylo poznání společenství těch, kteří se prohlašovali za Ježíšovi učedníky. Od nich se dověděl o nové víře, - nové „cestě“, jak říkával – která se soustřeďovala nejen na Boží zákon, ale spíše na osobu ukřižovaného a vzkříšeného Ježíše,

s nímž bylo nyní spjato odpuštění hříchů. Jako horlivý Žid pokládal toto učení za nepřijatelné, ba dokonce pohoršlivé, a proto vnímal jako svou povinnost pronásledovat Kristovy stoupence i mimo Jeruzalém. Bylo to právě na cestě do Damašku, na počátku 30. let, kdy Šavel byl podle svých slov „uchvácen Kristem“ (*Fil* 3,12). Zatímco Lukáš vypráví o události se spoustou podrobností – jak se ho dotklo světlo Zmrtvýchvstalého a od základů proměnilo celý jeho život – on sám jde ve svých Listech přímo k podstatě a mluví nejen o vidění (srv. *1Kor* 9,1), nýbrž o osvětlení (srv. *2Kor* 4,6) a především o zjevení a povolání v setkání se Zmrtvýchvstalým (srv. *Gal* 1,15-16). Výslovně se totiž označuje za „apoštola skrze povolání“ (srv. *Řím* 1,1; *1Kor* 1,1) či „apoštola z Boží vůle“ (*2Kor* 1,1; *Ef* 1,1; *Kol* 1,1), jakoby chtěl zdůraznit, že jeho obrácení nebylo výsledkem vývoje myšlení, úvah, nýbrž plodem Božího zásahu, nepředvídatelné Boží milosti. Od této chvíle vše, co mělo předtím pro něj cenu se paradoxně stává podle jeho slov ztrátou a brakem (srv. *Fil* 3,7-10). Od toho okamžiku byly všechny jeho síly dány do bezvýhradné služby Ježíši Kristu a jeho evangeliu. Nyní bude jeho život životem apoštola, který touží „stát se pro všechny vším“ (*1Kor* 9,22), a to bezvýhradně.

Odtud pro nás vyvěrá velmi důležité ponaučení: to, na čem záleží, je postavit do středu svého života Ježíše Krista, aby tak náš život byl poznamenán setkáním, společenstvím s Kristem a jeho Slovem. V jeho světle se i každá jiná hodnota obnovuje a očišťuje od eventuálního odpadu.

Další zásadní lekcí, kterou Pavel předkládá, je univerzální ráz, jímž se vyznačuje jeho apoštolát.

Palčivě si uvědomoval problém přístupu pohanů k Bohu, který v ukřižovaném a zmrtvýchvstalém Ježíšovi nabízí spásu všem lidem bez výjimky, a proto se sám oddal tomu, aby uvedl ve známost toto evangelium, doslova „radostnou zvěst“, totiž hlásání milosti určené ke smíření člověka s Bohem, se sebou samým a s druhými. Od prvního okamžiku pochopil, že jde o skutečnost, která se netýká pouze židů nebo jisté skupiny lidí, nýbrž že má všeobecnou hodnotu, že týká se všech, protože Bůh je Bohem všech. Východiskem jeho cest byla církev v syrské Antiochii, kde se poprvé hlásalo evangelium Řekům a kde se také poprvé začalo užívat jméno „křesťané“ (srv. *Sk* 11, 20.26), totiž věřící v Krista. Odtud zamířil nejprve na Kypr a pak vícekrát do krajů Malé Asie (Pisídie, Lykaonie, Galácie), pak do evropských krajů (Makedonie, Řecka). Z významnějších měst pak Efez, Filippy, Soluň, Korint, aniž bychom opomněli Bereu, Athény a Milét.

V Pavlově apoštolátu nechyběly obtíže, kterým čelil s odvahou z lásky ke Kristu. Sám vzpomíná, jak působil: „lopotil jsem se mnohem více...dostal jsem se do žaláře častěji...týrání jsem zakusil nad veškerou míru...často v nebezpečí smrti...: třikrát jsem byl bit pruty, jednou jsem byl kamenován, třikrát jsem ztroskotal...často v nebezpečích na řekách a na cestách, v nebezpečích od lupičů, v nebezpečích od vlastního národa, v nebezpečích od pohanů, v nebezpečích ve městě, v nebezpečích na poušti, v nebezpečích na moři, v nebezpečích mezi falešnými bratry; k tomu vyčerpávající práce, mnohé bezesné noci, hlad a žízeň, časté posty, zima a chatrné oblečení. A nad to všechno každodenní nával ke mně, starost o všechny církevní obce“ (*2Kor* 11, 28-28). Z jednoho úryvku v Listu Římanům (srv. 15, 24-28) vysvítá záměr vypravit se až do Španělska, na nejzašší západ, aby všude hlásal evangelium až po hranice tehdy známého světa. Jak neobdivovat takového muže? Jak neděkovat Pánu, že nám dal apoštola takové velikosti? Je jasné, že by nemohl čelit tak obtížným a mnohdy tak beznadějným situacím, kdyby tu nebyl důvod absolutní hodnoty, před nímž nelze žádnou mez považovat za nepřekročitelnou. Pro Pavla,

jak víme, je tímto důvodem Ježíš Kristus, o němž píše: „Kristova láska nás nutí..., aby ti, kdo žijí, už nežili sami sobě, ale pro toho, který za ně umřel a vstal z mrtvých“ (2Kor 5, 14-15) pro nás, pro všechny.

Apoštol vskutku vydá nejvyšší svědectví krve za císaře Nerona tady v Římě, kde uchováváme a uctíváme jeho ostatky. Takto o něm píše Klement Římský, můj předchůdce na tomto apoštolském stolci v posledních letech 1. století: „Kvůli žárlivosti a nesvornosti nám Pavel musel ukázat, jak se dosáhne věnce trpělivosti... Potom, co celému světu hlásal spravedlnosti, a dospěl až k nejzažším končinám západu, podstoupil mučednictví před vladaři; tak odešel z tohoto světa, dosáhl svatého místa a stal se tak největším vzorem vytrvalosti“ (Korint'anům 5). Ať nám Pán pomáhá uvádět do života výzvu, kterou nám apoštol zanechal ve svých listech: „Napodobujte mne jako já Krista“ (1 Kor 11, 1).

ODPUSTKY PRO DUŠE V OČISTCI

**O slavnosti Všech svatých odpoledne
a v den Vzpomínky na všechny věrné zemřelé**

1. - 2. listopadu

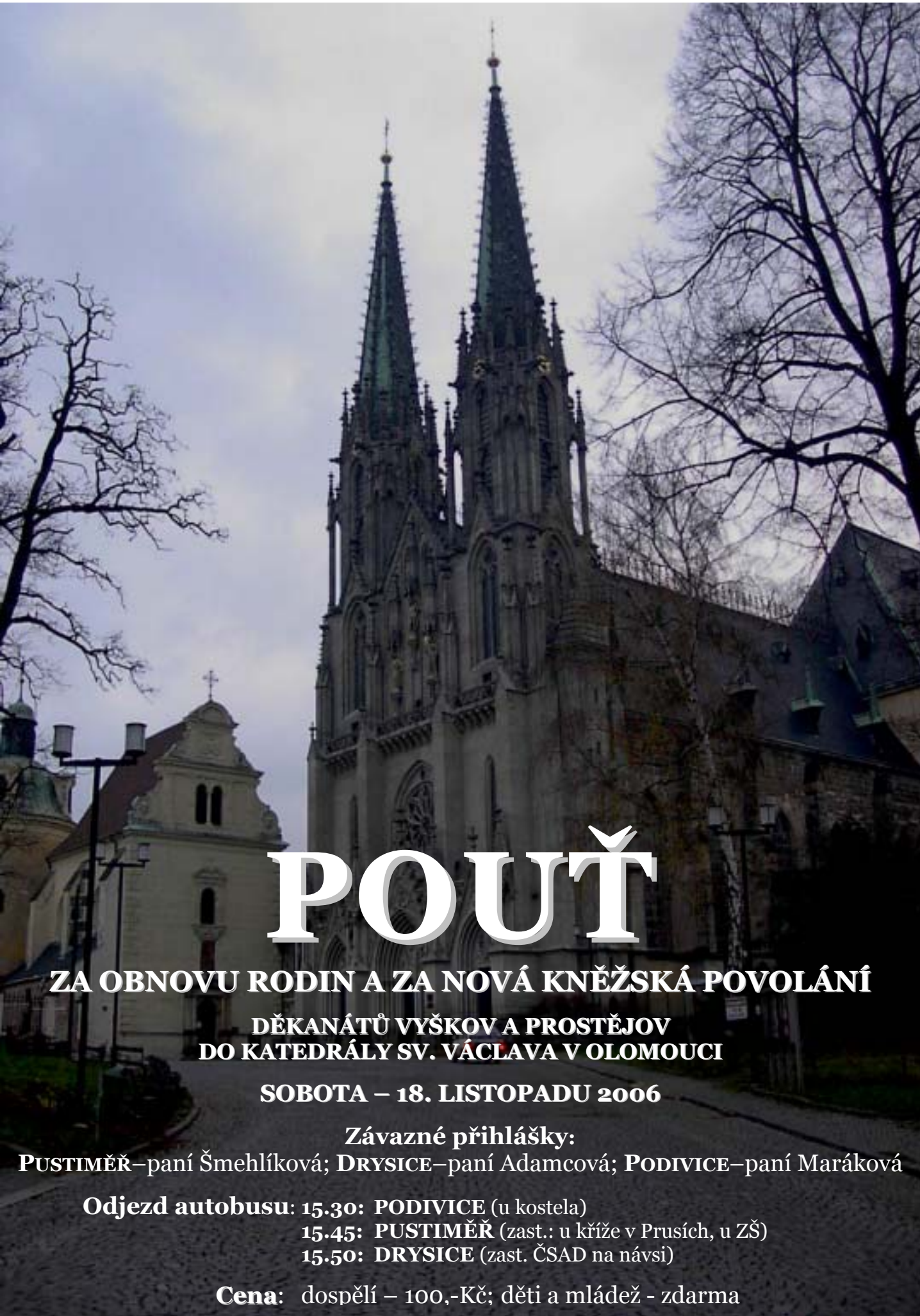
je možno při návštěvě kteréhokoli kostela získat plnomocné odpustky, přivlastnitelné pouze duším v očistci. Kromě tří obvyklých podmínek (sv. zpověď, sv. přijímání, modlitba na úmysly sv. Otce) je podmínkou pomodlit se při návštěvě kostela modlitbu Páně – **Otče náš** a vyznání víry – **Věřím v Boha**.

Benedikt XVI. s bratrem Georgem
u hrobu rodičů a sestry

Od 1. do 8. listopadu

je možno získat po splnění tří obvyklých podmínek denně plnomocné odpustky, přivlastnitelné pouze duším v očistci, **návštěvou hřbitova a modlitbou za zemřelé** – třeba jen v duchu; v ostatních dnech lze takto získat odpustky částečné.

POUŤ

ZA OBNOVU RODIN A ZA NOVÁ KNĚŽSKÁ POVOLÁNÍ

**DĚKANÁTŮ VYŠKOV A PROSTĚJOV
DO KATEDRÁLY SV. VÁCLAVA V OLOMOUCI**

SOBOTA – 18. LISTOPADU 2006

Závazné přihlášky:

PUSTIMĚŘ–paní Šmehlíková; **DRYSICE**–paní Adamcová; **PODIVICE**–paní Maráková

Odjezd autobusu: 15.30: PODIVICE (u kostela)

15.45: PUSTIMĚŘ (zast.: u kříže v Prusích, u ZŠ)

15.50: DRYSICE (zast. ČSAD na návsi)

Cena: dospělí – 100,-Kč; děti a mládež - zdarma

POŘAD BOHOSLUŽEB: 29. října – 5. listopadu 2006

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
NEDELE 29. října	3.00H – PŘECHOD NA ZIMNÍ ČAS: O HODINU ZPĚT (2.00H)	PUSTIMĚŘ 8.00	za +Jana SEDLÁČKA, živou a + rodinu a duše v očistci
	30. NEDELE V MEZIDOBÍ	DRYSICE 9.30	za +Marii ALTMANNOVOU, manžela a rodiče
		PODIVICE 11.00	PŘI MŠI SV. PŘIJME SV. KŘTU Ondřej SVOBODA za + Ludvíka a Marii FRÉLICHOVY, syna, živou a zemřelou rodinu
PONDĚLÍ 30. října	PONDĚLÍ 30. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 17.00	za + Jaroslava ROZEHNALA a rodiče z obou stran
ÚTERÝ 31. října	SV. WOLFGANG, BISKUP		
STŘEDA 1. listopadu	SLAVNOST VŠECH SVATÝCH	PUSTIMĚŘ 16.30	za + Benedikta DRBALA, rodiče, sourozence a duše v o.
	PO MŠI SV. SVĚTELNÝ PRŮVOD NA HŘBITOV	DRYSICE 18.00	za + Michala ADAMCE, manželku a syny
ČTVRTEK 2. listopadu	VZPOMÍNKA NA VŠECHNY VĚRNÉ ZEMŘELÉ	PODIVICE 16.00	za + Bohuslava PUČÁNA, manž., vnučku a duše v oč.
	PO MŠI SV. SVĚTELNÝ PRŮVOD NA HŘBITOV	PUSTIMĚŘ 18.00	za + Jana PŘIKRYLA a dvě manželky
PÁTEK 3. listopadu	PÁTEK 30. TÝDNE V MEZIDOBÍ	DRYSICE 8.00	za + Františka SLAVÍKA, manželku a děti
	PRVNÍ PÁTEK V MĚSÍCI	PUSTIMĚŘ 17.00	za + Karla POSPÍŠILA a dvoje rodiče
SOBOTA 4. listopadu	SV. KAREL BOROMEJSKÝ, BISKUP		
NEDELE 5. listopadu	31. NEDELE V MEZIDOBÍ PRAVIDELNÁ MĚSÍČNÍ SBÍRKA	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Bohuslava KLIMEŠE, živou a zemřelou rodinu
		DRYSICE 9.30	za + Aloise MARKA a rodiče
		PODIVICE 11.00	za + Otakara DRAGONA a duše v očistci

ÚMYSLY APOŠTOLÁTU MODLITBY NA MĚSÍC ŘÍJEN

1. Aby všichni pokřtění zráli ve víře a projevovali ji v jasných, odpovědných a odvážných životních rozhodnutích.
2. Aby slavení Světového dne misí všude umocnilo ducha misijního nadšení a spolupráce.
3. Aby církve v naší zemi dokázala věrohodně ztělesňovat obraz Ježíše Krista.
4. Aby nás Maria, kterou nám dal za Matku sám Ježíš, naučila milovat svatý růženec a jejíma vlastníma očima kontemplovat život Kristův.

FARNÍ INFORMÁTOR, XII. roč., týdeník farností PUSTIMĚŘ, DRYVICE, PODIVICE (zázn. 517356351, mobil: 723593106, josef.benicek@tiscali.cz). Vychází každou neděli díky Božímu požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě a na svůj příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farností u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neb bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední. Tisk: MORAVIATISK spol s r.o.; tisk 1ks=10,-Kč. Ve formátu pdf na www.pustimer.cz.